

„Североизточно държавно предприятие” ДП
ТП ДЛС “Черни Лом” гр.Попово
7800 гр.Попово, ул. “Михаил Маджаров” № 68, тел. 0608/4 20 47,
факс 0608/4 41 05 , e-mail: dls.cherni_lom@dpshumen.bg

ОЦЕНКА НА СОЦИАЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ
ОТ ДЕЙНОСТТА НА
ТП ДЛС “ЧЕРНИ ЛОМ” гр.Попово

гр.Попово, 2025 г.

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ.....	3
РЕЧНИК НА НЯКОИ ПОНЯТИЯ, КОИТО СЕ ИЗПОЛЗВАТ В ДОКЛАДА.....	4
1. ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
1.1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОУЧВАНЕТО, ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ.....	5
1.2. ИЗПОЛЗВАН ПОДХОД И МЕТОДОЛОГИЯ.....	6
2. РЕЗУЛТАТИ.....	7
2.1. ОБЩА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РЕГИОНА.....	7
2.2. МЯСТО НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО В МЕСТНОТО РАЗВИТИЕ.....	9
2.3. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДЛС И УПРАВЛЕНИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА.....	9
2.4. ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ.....	11
2.5. ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТИТЕ И СФЕРИ НА СОЦИАЛНО ВЛИЯНИЕ.....	14
2.5.1. Достъп до гората и горските ресурси.....	14
2.5.2. Зачитане на другите форми на собственост и подкрепа за недържавните горовладелци.....	14
2.5.3. Добив на дървесина. Осигуряване на нуждите на местното население с дърва за огрев.....	15
2.5.4. Възпроизводство на горите.....	15
2.5.5. Достъп и ползване на недървесни горски ресурси.....	16
2.5.6. Лов и опазване на дивеча.....	16
2.5.7. Опазване на горите.....	16
2.5.8. Превенция и борба с горските пожари.....	17
2.5.9. Развитие на специфични форми на туризъм, свързани с гората и дейността на ДЛС.....	17
2.5.10. Поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях.....	17
2.5.11. Опазване на водите.....	17
2.5.12. Осигуряване на поминък.....	17
2.5.13. Възлагане на дейности в горите, взаимодействие с дърводобивните фирми.....	18
2.6. ПРИНОС НА ДЛС КЪМ МЕСТНОТО СОЦИАЛНО И ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ.....	19
2.7. КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ ДЛС И ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ. ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ.....	19
2.8. МЕХАНИЗМИ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ЕФЕКТИ.....	19
3. АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА.....	23
3.1. Актуализиране на списъка на заинтересованите страни.....	23
3.2. Актуализация на социалната оценка.....	23

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ВнК	Водоснабдяване и канализация
ГФКС	Гори с висока консервационна стойност
ГФ	Горски фонд
ДГТ	Държавни горски територии
ДГС	Държавно горско стопанство
ДЛС	Държавно ловно стопанство
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗГ	Закон за горите
ИАГ	Изпълнителна агенция по горите
ЛРД	Ловно-рибарско дружество
МВР	Министерство на вътрешните работи
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
ОПР	Общински план за развитие
ОСВ	Оценка за социално въздействие
РДГ	Регионална дирекция по горите
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
СИДП	Североизточно държавно предприятие
СЛР	Сдружение на ловците и роболовците
ТП	Териториално предприятие
г.	година
кв.км	квадратни километри
м	метри
м.	месец
м3	кубически метра
н.в.	надморска височина
тел.	телефон
ха	хектара

РЕЧНИК НА НЯКОИ ПОНЯТИЯ, КОИТО СЕ ИЗПОЛЗВАТ В ДОКЛАДА

Заинтересована страна	Всяко лице или група лица, които проявяват интерес, или за които се знае, че имат интерес от дейността на ТП ДЛС“Черни Лом“ или към управляваната от него територия. Интересът им може да бъде повлиян положително или отрицателно.
Засегната страна	Всяко лице или група лица, които са повлияни или потенциално биха били повлияни от дейността на ТП ДЛС“Черни Лом“ /напр.местни общности, работници, собственици на съседни имоти, местни предприемачи, организации, оторизирани да представляват засегнатите страни и др./
Дълбочинно интервю	Метод за събиране на информация, при който даден проблем се изследва обстойно, в дълбочина. Търсят се мнение, отношение, оценки. Провежда се с един човек, т.нар. респондент.
Групова дискусия	Метод за събиране на информация, при който се разговаря с няколко респондента едновременно. Търси се мнение, отношение, оценки. Дава повече информация от интервюто, тъй като могат да бъдат изразени различни гледни точки по даден проблем.
Анализ на вторична информация	Метод на събиране на информация, при който се прави преглед на вече налични източници. Такива могат да бъдат доклади, документи, анализи и др.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

I.1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОУЧВАНЕТО, ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

ТП ДЛС „Черни Лом“ започна процес по привеждане на управлението на горите и земите от горския фонд /ГФ/ в съответствие с международно признатите *Принципи и критерии на Съвета за стопанисване на горите*. Като част от процеса е изготвено проучване на Горите с висока консервационна стойност /ГВСК/ на територията на стопанството, въведени или в процес на въвеждане в управлението са редица процедури и практики, допълващи изискванията на националното законодателство и подкрепящи стремежа за постигане на екологично уместноу социално полезно и икономически жизнеспособно управление на горите.

10-те принципа на Съвета за стопанисване на горите

Прилагане на законодателството – спазва се националното законодателство, както и международните договори, конвенции и споразумения, които страната е подписала.

Права на работниците и условия на труд – поддържа се и/или се подобрява социалното и икономическото благосъстояние на работниците.

Права на коренното население – неприложим за България

Обществени отношения – осигуряване на принос за поддържането и насърчаването на социалното и икономическото благополучие на местните общности.

Ползи от гората – горскостопанските дейности осигуряват ефективното използване на целия спектър от продукти и услуги от горите, с което се поддържа и подобрява дългосрочната икономическа стабилност и широк кръг от екологични и социални ползи.

Екологични стойности и въздействия – осигурено е поддържане, опазване и/или възстановяване на екосистемните услуги и екологичните стойности и не се допускат отрицателните екологични въздействия.

Управленско планиране – наличие са и се прилагат планиращи документи, служещи за насочване работата на персонала, информиране на заинтересованите и засегнатите страни и обосноваване на управленските решения.

Мониторинг и оценка – извършва се мониторинг на напредъка за постигане на целите на управление, въздействията от горскостопанските дейности и състоянието на гората.

Осъществяване на горскостопанските дейности – дейностите в обхвата на сертификацията са планирани и изпълнени в съгласие с икономическите, екологичните и социални политики на Организацията и в съответствие с Принципите и Критериите на горската сертификация.

Социалният аспект е широко застъпен в изискванията на *горската сертификация* и е едно от ежедневните предизвикателства на служителите на ТП ДЛС „Черни Лом“. Тези предизвикателства са продиктувани от важноста на горите за цялото общество и преплитането на различни интереси, изискващи активното въвличане и участие на заинтересованите страни в устойчиво стопанисване на горските ресурси. Цялостният процес по подготовка на ДЛС „Черни Лом“ за сертификация се подпомага от международната неправителствена организация.

Целта на оценката е да идентифицира и обобщи въздействията, които дейността на ТП ДЛС“Черни Лом“ оказва пряко или непряко върху местната общност, както и върху по-глобални въпроси, влияещи на екологичния баланс и здравето на горската екосистема.

Конкретни задачи на оценката са:

- Да се идентифицират групите от обществото, които са пряко повлияни от дейността на ДЛС, както и другите заинтересовани страни.
- Да се проведат срещи с идентифицираните страни.
- Да се установят основните ефекти/влияние от дейността на ДЛС върху всяка от тези групи.
- Да се оцени достъпът до информация и възможностите за пряка комуникация с местното население и въвличане на местните хора в процесите по планиране на горскостопанските дейности.
- Да се посочат мерки за предотвратяване на негативните ефекти от дейността на ДЛС, които са били идентифицирани.
- Да се предложи механизъм за редовен контакт със заинтересованите/засегнатите групи с цел да се наблюдава ефективността на посочените мерки.

1.2.ИЗПОЛЗВАН ПОДХОД И МЕТОДОЛОГИЯ

За изпълнение на така формулираните цели и задачи бяха използвани методология и подход, базирани на:

- Преглед и анализ на налична информация и документи.
- Контакти и консултативни срещи с ръководството на ТП ДЛС“Черни Лом“.
- Посещение на място, дълбочинни интервюта и групови дискусии с представители на местните заинтересовани страни.

Основните сфери на интерес на ОСВ са дефинирани съгласно *Принципи и критерии за управление на горите на Национален стандарт за България*. Това наложи при провеждане на ОСВ да се използват основно качествени методи за събиране на информация:

- консултативни срещи;
- дълбочинни интервюта /чрез срещи и по телефона/;
- групови дискусии;
- наблюдение.

Целевите групи са дефинирани съобразно целите и задачите на ОСВ. Определянето им включва два етапа:

а/ предварителен етап на базата на експертна оценка и

б/ прецизиране на групите след проведени разговори с ръководството на ДЛС.

Като цяло са включени следните основни целеви групи:

- ръководството и работещите в ТП ДЛС“Черни Лом“;
- представители на държавни институции, имащи законови правомощия по осъществяването на контрол на ДЛС и територията, управлявана от ДЛС;
- представители на общинската администрация на общините, на чиято територия е разположено ДЛС;
- представители на местното население и горовладелци;
- представители на местния бизнес, свързан с използването на горските ресурси;
- представители на местни организации и асоциации

Изготвянето на социалната оценка е извършено през 2025 г. и включи:

- Преглед и вторичен анализ на представената документация – направен бе преглед на действащия Горскостопански план на ТП ДЛС“Черни Лом“, доклад „Гори с висока консервационна стойност

на територията на ТП ДЛС“Черни Лом“, Стандарт на горската сертификация, включващ международните принципи и критерии за стопанисване на горите, интернет страници със съдържание, релевантно на целите и задачите на заданието и др.

- Провеждане на срещи и интервюта със засегнати/заинтересовани страни.
- Изготвяне на доклад от ОСВ – събраната информация бе обобщена и анализирана с оглед експертно установяване на всички дейности в техния пълен обем и интензивност и тяхното позитивно и/или негативно въздействие и направата на оценка доколко ТП ДЛС“Черни Лом“ подпомага/ограничава пряката комуникация с местното население и въвличане на местните хора в процесите по планиране на горскостопанските дейности. На тази основа са формулирани мерки за предотвратяване на негативните ефекти от дейността на ДЛС и е предложен механизъм за редовен контакт със заинтересованите/засегнатите групи.

2. РЕЗУЛТАТИ

2.1. ОБЩА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РЕГИОНА

ТП ДЛС “Черни Лом” е получило името си от едноименната река, която е основна хидрографска артерия с регионално значение, разполовяваща стопанството в посока югоизток–северозапад. Главната му административна сграда и седалището му се намират в град Попово.

Територията му граничи със следните държавни горски стопанства: на север – ТП ДГС “Бяла” и ТП ДГС “Разград”, на изток – ТП ДГС “Разград” и ТП ДГС “Търговище”, на югоизток – ТП ДГС “Търговище”, на юг – ТП ДГС “Омуртаг”, на запад – ТП ДГС “Горна Оряховица” и ТП ДГС “Бяла”.

Горските територии в района на държавното ловното стопанство са разположени на територията на област Търговище, в рамките на три общини - общ. Попово, общ. Опака и част от община Търговище, включващи (48) населени места, както следва:

Община Попово със следните населени места: гр. Попово и селата: с. Априлово, с. Баба Тонка, с. Берковски, с. Бракница, с. Водица, с. Гагово, с. Глогинка, с. Горица, с. Долец, с. Долна Кабда, с. Дриново, с. Еленово, с. Заветно, с. Зараево, с. Захари Стояново, с. Звезда, с. Иванча, с. Кардам, с. Ковачевец, с. Козица, с. Конак, с. Ломци, с. Манастирица, с. Марчино, с. Медовина, с. Осиково, с. Паламарца, с. Помощица, с. Посабина, с. Садина, с. Светлен, с. Славяново, с. Тръстика, с. Цар Асен.

Община Опака със следните населени места: гр. Опака и селата: с. Голямо градище, с. Горско Абланово, с. Гърчиново, с. Крепча, с. Люблен.

Община Търговище със следните населени места: с. Голямо ново, с. Дралфа, с. Кошничари, с. Кръшно, с. Маково, с. Миладиновци, с. Росина.

Община Попово

В резултат на проведеното Преброяване на населението и жилищния фонд през 2011 г. населението на община Попово – е 28 775 души, от които 13 965 мъже и 14 810 жени. Разпределение по местожиене - преобладава населението, живеещо в град Попово - 15 648 души или 54,4%, останалото население – 13 127 (45,6%) живее в селата на общината.

Сериозен потенциал за развитие на общинската икономика са съществуващите производствени мощности и човешки ресурси, както и наличието на множество суровини, осигурявани за хранителната и други преработващи промишлености. Общият брой на активните стопански субекти, опериращи в община Попово през 2013 г., е 826, което бележи увеличение спрямо 2006 г., когато общия брой на регистрираните фирми в общината е 701 и представлява 22.1 % от общият брой на активните стопански единици в област Търговище.

Преобладаващ е броят на микро-, малките и средни предприятия. Дребният бизнес е насочен главно в сферата на търговията и обслужването. Преимуществомта му са, че той е по- мобилен и гъвкав и това дава възможност да бъде пренасочен в други отрасли, когато се появят условия за това. Големите предприятия на територията на общината са 2, като и двете са в град Попово.

Водещи икономически дейности в община Попово са “Преработваща промишленост”, “Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети”, “Селско, ловно и горско стопанство” и др.

Община Опака

По данни от Национална база към 2011 г. Населението на общината е 6 664 души, от които 3 348 мъжр и 3 316 жени. Населението на Общината представлява 5.51 % от населението на Търговишка област.

След анализиране на данните се вижда, че в общинския център гр. Опака живеят най-голям брой от населението – 2 833 души, следван от с. Крепча – 1 303 жители и с. Голямо градище – 1 060 жители.

Най-голям е делът на населението в трудоспособна възраст 62.6 %. Този показател е по-голям от средния за областта. Това показва, че община Опака разполага със сравнително добра осигуреност с население в трудоспособна възраст, което е водещ и основен фактор за бъдещето развитие на всяка община.

От гледна точка на икономическото значение на природните ресурси и тяхното ефективно оползотворяване, най-голямото богатство за общината са плодородните почви.

Обработваемата земя, която съставлява 47% от общата територия на общината, се използва пълноценно и е запазена екологично чиста. Поради географското положение и вида на района, преобладават нивите, горите и полезащитните пояси. Това предполага приоритетно развитие на земеделието и някои видове трайни насаждения.

Условията са подходящи за отглеждане на трайни насаждения, а в животновъдството – за овцевъдство и говедовъдство от месодайни и млекодайни породи като животновъдството, което е основен по значение отрасъл за района.

Тенденциите за развитие на растениевъдството в общината са положителни. Традициите, плодородната и екологично чиста земя, обезпечеността с техника и свободната работна ръка и възможности за реализация предимно в земеделието, са основните ресурси на Общината. Съществуват условия за възстановяване на масивите от трайни насаждения и зеленчукопроизводството, пряко свързани с реализацията на продукцията и търсенето на нови пазари.

Община Търговище

Според преброяването на НСИ към 2011 г. населението на община Търговище е 57 264 души, към края на годината намалява до 56 868, а през 2012 г., в общината живеят вече 56 506.

Раждаемостта е 9,3%, а смъртността – 15,1% – което е отрицателен естествен прираст от 5,8%. Заселените в община Търговище са 1007, а изселените 1224 тоест отрицателен механичен прираст от 217 души.

Съотношението между трите основни възрастови групи за общината е следното:

0 – 14 години – 16,5 %

15 – 64 години – 68,6 %,

Над 65 години – 14,9 %.

По признака пол структура на населението е сравнително балансирана – 49 % мъже и 51 % жени.

По данни на НСИ над 66 % от населението живее в града и само 34 % в селата.

Производството на хранителни продукти и напитки е с най-висок принос –71,1% от продукцията на промишлените предприятия.

Добре развито е винопроизводството и производството на безалкохолни напитки. В последните години успешно се развива и млекопреработването. Текстилната и шивашка промишленост има силни традиции в общината. Формира 13,3% от промишлената продукция. Функционират няколко големи предприятия, предимно в частния сектор. Фирмите нямат дългосрочни договори и затова работят предимно по поръчка и на ишлеме. Водещо предприятие е „Мебел стил“ ООД. Отрасъл строителство постепенно излиза от кризата. Около 5 – 6 от фирмите са утвърдени и поддържат обекти и извън общината – „Стрем“ ООД, „Поляница“ АД, „Радита“ АД и др. В община Търговище се слага началото на изцяло нов отрасъл от химическата промишленост, а именно „производство и преработка на стъкло“.

Общата площ на територията е 115 780.2 ха. Залесената площ (без горите по чл.83), е 28 003,3 хектара. При това положение лесистостта е 24.2 %, което е под средната за страната – 34.5%.

2.2.МЯСТО НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО В МЕСТНОТО РАЗВИТИЕ

Горите на ТП ДЛС “Черни Лом” за които е изготвен този план имат важно значение, не само като строителна и технологична суровина, но и с техните защитни и специални функции.

Горите в по-голямата си част са широколистни за превръщане, нискостъблени, широколистни висоностъблени, а иглолистните насаждения са представени от култури.

Значението на горите е многопосочно. Те са източник за задоволяване нуждите на местното население от дърва за огрев и по – малко за строителна дървесина.

След 1989 г. в икономическия живот на района настъпва икономическа стагнация, която оказва крайно отрицателно влияние върху поминъка на населението - закриват се редица губещи и недотам губещи предприятия, както в градовете така и в селата. Това рязко увеличава безработицата, което принуждава част от безработните да мигрират или да си търсят временна работа в други населени места, или да се върнат към традиционните за този край поминъци – земеделие, животновъдство и туризъм.

2.3.ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РЕГИОНА

Горските територии държавна собственост на територията на ТП ДЛС “Черни Лом” заемат 23760,3 ха.

Държавната залесена площ на горското стопанство е 22 921,0 ха, което е 96,5% от общата площ. Най-голям е делът на насажденията (предимно с издънков произход). Общата им площ е 20 236,6 ха, или 88,3% от залесената площ. По група гори преобладават издънците за превръщане – 63,6% от залесената площ, следвани от нискоствъблените – 18,0%.

Изредените насаждения и култури заемат 266,3 ха или 1,2% от общата и 1.1% от залесената площ.

Незалесената дървопроизводителна площ е само 231,5 ха, или 1,0% от общата площ. Представена е от сечища и голини.

Общо дървопроизводителната площ на ловното стопанство е 23 062,4 ха, или 97,5% от общата площ.

Недървопроизводителната площ на ловното стопанство е 607,8 ха, или 2,6% от общата площ. Най-голям е делът на поляните (0,8%), следвани от дивечовите ниви, просеки, лесонепригодните голини, автомобилни пътища и др.

Една част от недървопроизводителната площ може да бъде използвана за реализиране на странични ползвания - поляни, просеки, дворни места и обработваеми площи. Друга част са необходими за провеждане на горскостопанските мероприятия – автомобилни пътища. Неизползваемата за горскостопанска дейност площ е 63,4 ха (0,3%). Това са лесонепригодни площи и голини, скали и кариери.

Таблица I. Данни за разпределението на площта на ГТ

внд собственоет	Общо				в т.ч. Горски територии		в т.ч. Земеделски територии		в т.ч. Урбанизирани територии		в т.ч. Водни територии	
	обща площ ха	%	в т.ч. залес. площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%
Държавна собственоет	23760.3	82.0	22921.0	81.9	23679.2	88.6	76.4	3.4	3.1	12.7	1.6	64.0
Общинска собственоет	4049.1	14.0	3913.8	14.0	2429.7	9.1	1597.2	70.8	21.3	87.3	0.9	36.0
Физически лица	1021.3	3.5	1016.5	3.6	552.7	2.1	468.6	20.8	-	-	-	-
Юридически лица	153.3	0.5	152.0	0.5	41.5	0.2	111.8	5.0	-	-	-	-
Всичко	28984.0	100.0	28003.3	100.0	26703.1	100.0	2254.0	100.0	24.4	100.0	2.5	100.0

Според горскорастителното райониране горите на ТП ДЛС "Черни Лом" попадат в Мизийската горскорастителна област, подобласт Лудогорие. Заемат един пояс, със съответните три подпояса, а именно:

М-1- Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-600 м н.в.)

М-1-1. Подпояс на заливните и крайречни гори (0 - 600 м н.в.)

М-1-2. Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-400 м н.в.)

М-1-3. Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (400-600 м н.в.).

Растителността на горите е от смесени или чисти предимно издънкови насаждения от цер, зимен дъб, благуи, обикновен габър, акация, сребролистна липа, смесени с бук, ясен, клен и други, като на бедните месторастения се срещат космат дъб, келяв габър и мъждрян. Културите са от черен бор, бял бор, акация, зелена дуглазка, червен дъб и др.

Горската растителност в района на стопанството може да се представи от следните групи насаждения:

а) семенни естествени насаждения от цер, зимен дъб, габър, акация, трепетлика, ясен, черен бор и др.;

- б) издънкови естествени насаждения от цер, зимен дъб, липа, габър, акация, келяв габър, и други;
- в) изкуствено създадени иглолистни и широколистни култури от черен бор, бял бор, зелена дугласка, акация, червен дъб, тополи и други.

По време на теренно-проучвателните работи бяха описани около 47 дървесни вида имащи повече от един декар площно участие. Дървесният вид с най-голямо разпространение за стопанството е цер (34.4 %), втори е акацията (11.8 %), следва габър (11.0 %), сребролистна липа (6.5 %) и т.н. Тези видове формират чисти и смесени растителни формации, често с участие на няколко дървесни вида.

Като резултат от дългогодишната лесовъдска практика място са намерили култури от черен бор, бял бор, акация, сребролистна липа, полски ясен, цер, зимен дъб, червен дъб, орех, гледичия, различни клонове тополи и др.

В състава на разгледаните растителни формации участват и следните храстови и тревни видове: шипка, глог, дрян, черен бяз, обикновена леска, чашкодрян, аморфа, трънка, драка, смрадлика, люляк, птиче грозде, къпина, коприва, горска ягода, здравец, лазаркия, див рожков, малина, лудо биле, риган, бял равнец, машерка, маточина, див пелин, тревни видове от семейство житни и много други.

В резултат на проектираните сечи и залесявания не се предвижда значителна промяна в съотношението на дървесните видове. Основните от тях – цер, акация, габър, сребролистна липа и други, запазват доминиращото си присъствие, което отговаря напълно на потенциалните възможности на формираните типове горски месторастения. Освен стопански, тези дървесни видове ще изпълняват добре и своите защитни и водоохранни функции.

Горските екосистеми в района са ценни в икономически, екологичен и социален аспект, тъй като поддържат интересен растителен и животински свят и имат важни водорегулиращи, противоерозионни, рекреационни и естетически функции.

Част от горите на територията на ТП ДЛС "Черни Лом" са включени в различните категории ГВСК. В някои случаи едни и същи подотдели попадат в повече от една консервационна стойност. Това прави гората в тези подотдели особено значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани консервационни стойности. В такива случаи се прилагат препоръките и ограниченията за стопанисване и мониторинг, които имат строг режим по отношение на прилагането на горскостопанските дейности.

2.4.ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

При проучването бяха идентифицирани следните заинтересовани страни/групи:

Заинтересована група	Представители	Взаимовръзки на представителите на заинтересованата група с ДЛС	Степен на социално въздействие на дейностите на ДЛС, произтичащи от взаимовръзката със заинтересованата страна/високо, средно, ниско/	Сфери с най-голямо социално въздействие от дейността на ДЛС, произтичащи от взаимовръзката със заинтересованите страни
Държавни институции	ИАГ, РДГ – Шумен, РДГ - Русе	Законови правомощия по осъществяването на контрол върху ДЛС и територията, управлявана от ДЛС	средно	ИАГ чрез структурите й определя държавната политика по управлението на горите в т.ч. социалната й ориентираност; контролира спазването на ЗГ; контролира разработването и изпълнението на ГСП; осигуряване на охрана на горските територии.
Държавни институции	Регионална инспекция по околната среда и водите-Шумен	Законови правомощия по осъществяването на контрол върху ДЛС и територията,	средно	Опазване на биологичното разнообразие; Опазване на водите

		управлявана от ДЛС във връзка с изпълнението на екологичното законодателство		
	Басейнова дирекция „Дунавски район“	Управление на водите в т.ч. в териториите от горския фонд; изпълнение на разпоредбите на Закона за водите	ниско до средно	Контрол на състоянието на язовири в т.ч. превенция от наводнения; Контрол на количеството и качеството на водите
	Североизточно държавно предприятие Шумен	Предмет на дейности съгл.чл.163 от ЗГ	високо	Осъществяват функциите на държавно предприятие в района им на дейност
	Лесозащитна станция Варна	Законови правомощия по осъществяване на контрол върху територията на ДЛС	ниско	Оказва методическо и практическо ръководство, консултира, дава предписания и контролира защитата на горските територии от болести и вредители
	Горска семеконтролна станция София	Законови правомощия по осъществяване на контрол върху територията на ДЛС	ниско	Осъществява контрол при определянето, одобряването, регистрацията, горскостопанското планиране и стопанисването на източниците на горската семеконтролна база
	Дирекция „Инспекция по труда“ Търговище	Спазване на трудовото законодателство	средно	Спазване на правилата за безопасност на труда на горските работници; Спазване на Кодекса на труда
	Районно управление полиция – гр.Попово към Областна дирекция на МВР - Търговище	Извършване на оперативно издирвателна, охранителна, контролна дейност, дейност по разследване и административно наказателна дейност	средно до високо	Контрол на незаконните дейности в горите и разследване на такива; обслужване на спешен телефон 112 в случай на инциденти в горските територии и незаконни дейности
	Районна служба“Пожарна безопасност и защита на населението“ - Попово	Пожарна безопасност и защита на населението	високо	Превенция и борба с горските пожари
	Областна дирекция Земеделие - Търговище, респ.Общинска служба Земеделие- Попово, Опака	Управление на собствеността	средно	Осъществява държавна политика в областта на земеделието и храните на областно/общинско ниво
Местно население	Кметове на общините:Попово и Опака, Търговище	Осигуряване на базисни нужди на местното население	високо	Осигуряване на местното население с дърва за огрев
	Общински администрации, кметове на населените места	Осигуряване на базисни нужди на местното население	средно	Паша в горите: Опазване на водоизточниците за населените места; опазване на местата от значение за

				местните общности; опазване на местната инфраструктура.
	Областна администрация Търговище	Прилагане на държавна политика на областно ниво	средно	Контрол по прилагане на законосъобразни практики на областно ниво
	Физически лица, жители на населените места, попадащи в обхвата на ДЛС	Осигуряване на горски ресурси за битови нужди	високо	Осигуряване на дърва за огрев, паша, защита на личната собственост; осигуряване на свободен достъп до горските територии за туризъм, рекреация, събиране на недървесни горски продукти за лично ползване; възможности за заетост
Бизнес	Фирми в сферата на горското стопанство	Осъществяване на горскостопанските дейности на терен в т.ч. - дърводобив, залесяване, лесокulturн и дейности, строителство и поддръжка на горски пътища, дървообработка	високо	Осигуряване на равнопоставен достъп до дейности, възлагани от ДЛС и спазване на свободната конкуренция
	Предприемачи в областта на туризма	Ползване на част от горските територии за развитие на туризъм	средно	Съобразяване на горскостопанските дейности с туристическите маршрути/обекти; поддръжка на туристическите маршрути в горски територии; осигуряване безопасността на туристите
	ВИК – Попово	Поддръжане на водопреносната и водопроводната мрежа в т.ч. преминаващата през горските територии; управление на санитарно охранителните зони	средно до високо	Съобразяване на горскостопанските дейности със санитарно охранителните зони и опазване източниците на литейна вода
Недържавни собственици на гори	Община Попово	Управление на горските територии, собственост на Община Попово	високо	Стопанисване на горските територии, съобразно законодателството на РБ и с грижата на добър стопанин
	Община Опака, Община Търговище	Управление на съседни територии	ниско	Зачитане на правата на собственост и ползване, в т.ч. при ползване/преминаване на гори, стопанисване от общините
	Частни горовладелци	Управление на съседни територии	ниско	Зачитане на правата на собственост и ползване, в т.ч. при ползване/преминаване на гори, собственост на частни лица
Неправителствен сектор	Ловни дружинки и Ловно рибарско дружество	Лов и опазване на дивеча на територията. Извършват таксация на дивеча. Пряко заинтересовани от	средно	Съобразяване на горскостопанските дейности по време, място и начин на провеждане с лова и опазването на дивеча

		стопанисване на горите/прилагани лесовъдски системи и поддържане на подходяща структура на горите:поддържане на естествена хранителна база за дивеча;поддържане на зони за спокойствие на дивеча/		
	Екологични неправителствени организации	Извършват граждански контрол по опазване на биоразнообразието на територията:Разполагат с информация за биоразнообразието на територията.Активни са в изпълнението на проекти,свързани с опазване на биоразнообразието и са потенциален партньор в това отношение	средно	Опазване на биологичното разнообразие;патньорство при изпълнение на обществено значими проекти
	Туристически дружества	Ползване на част от горските територии за развитие на туризъм	средно	Съобразяване на горскостопанските дейности с туристическите маршрути/обекти;поддържа не на туристическите маршрути в горските територии

Следва да се има предвид,че списъкът не е изчерпателен и се препоръчва да се актуализира текущо.

2.5.ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТИТЕ И СФЕРИ НА СОЦИАЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

2.5.1. ДОСТЪП ДО ГОРАТА И ГОСКИТЕ РЕСУРСИ

Съгласно разпоредбите на Закона за горите достъпът до горските територии е свободен, на собствен риск, при спазване указанията на горската администрация и собственика, с случая ТП ДЛС“Черни Лом“. С разрешителен режим е достъпът във връзка с провеждането на горскостопански и ловностопански дейности. Със заповед на Директора на РДГ-Шумен може временно /до три месеца/ да се ограничи или забрани достъпа до определена горска територия с цел опазването и защитата на горските територии и дивеча или в интерес на здравето и безопасността на гражданите. Ограничено е движението на товарни превозни средства и пътни превозни средства с животинска тяга освен за изпълнението на горскостопански дейности.

От проведените интервюта със заинтересовани страни, не бяха идентифицирани случаи на ограничаване на достъпа до гората извън предвидените от закон случаи от страна на ТП ДЛС“Черни Лом“.

2.5.2. ЗАЧИТАНЕ НА ДРУГИТЕ ФОРМИ НА СОБСТВЕНОСТ И ПОДКРЕПА НА НЕДЪРЖАВНИТЕ ГОРОВОЛАДЕЛЦИ

Общата площ на недържавната собственост на територията на ТП ДЛС“Черни Лом“ е 5223,7 ха /18,0%/, т.е. на лице е силно преобладаване на държавните горски територии. Процесът на възстановяване на горите на територията на ДЛС като цяло може да се счита за приключил.

Подкрепата на ДЛС за недържавните собственици на гори е главно в посока на издаването на различни документи като таксационни описания, препис извлечения и др.

На този етап няма съществени проблеми по линията на взаимодействие на ДЛС с останалите недържавни собственици и не би следвало да се очакват значими противоречия и конфликти и в бъдеще. Като потенциално проблематични могат да бъдат определени случаи, в които без знанието на собствениците се осъществява:

- преминаване на ДЛС и негови подизпълнители през недържавни територии;
- използване на недържавни имоти за временни складове;
- използване на инфраструктурата /пр.общински пътища/.

За избягване на конфликтни ситуации, ДЛС следва да търси писмено регламентиране на подобно ползване /пр. чрез подписване на споразумения/, като се гарантират необходимите компенсации за ползването.

2.5.3. ДОБИВ НА ДЪРВЕСИНА. ОСИГУРЯВАНЕ НА НУЖДИТЕ НА МЕСТНОТО НАСЕЛЕНИЕ С ДЪРВА ЗА ОГРЕВ

Съгласно изготвения Горскостопански план средногодишното ползване на ТП ДЛС“Черни Лом“ възлиза на 48641 куб.м с преобладание на дървата за огрев. Като цяло това е най-видимата и оценявана част от дейността на стопанството, а поради не малката зависимост на местното население от дърва за огрев /извън по-големите населени места/, тя и в бъдеще ще бъде ключова за определяне на отношението на местните хора, местните кметове и общинската администрация към ДЛС.

Към момента няма индикации за съществуващи проблеми в тази област. Ежегодно от стопанството се предоставя дървесина и на местни фирми и преработватели, а немалка част от дървесината се предлага директно на местното население чрез закупуването им от временен склад. Кметът на съответното населено място изготвя списък на правоимащите, на базата на който ДЛС прави справка за възможното ползване и определя обекти за съответната година. Стремешт е да бъдат осигурени дърва за огрев, възможно най-близо до населеното място.

Задоволяването на местното население с дървесина и най-вече с дърва за огрев и в бъдеще ще остане сфера от дейността на ДЛС с висока степен на социално въздействие, като двата основни фактора, влияещи върху чувствителността на хората по проблема са количествата и цената. Част от нуждите от дърва за огрев на местното население се задоволяват от общински гори, собственост на Община Попово, които се стопанисват от ТП ДЛС“Черни Лом“ съгласно договор.

Проблем би възникнал и в случай на повишаване цената на дървата и дървения материал, предвид не особено доброто социално-икономическо положение на населението в региона.

2.5.4. ВЪЗПРОИЗВОДСТВО НА ГОРИТЕ

За възпроизводство на горите на територията на ТП ДЛС“Черни Лом“ се разчита почти изцяло на естественото възобновяване, с което са съобразени и прилаганите лесовъдски системи. На територията на стопанството няма действащи разсадници.

След извършване на залесяване се извършват и останалите лесокултурни дейности – погълване отглеждане и др.

Застъпено е и подпомагане на естественото възобновяване чрез изсичане на подлеса в зрели насаждения, най-често едновременно с провеждане на възобновителната сеч. По този начин се толерират семенните фиданки и се създават условия за пълноценното им развитие.

На този етап не са идентифицирани практики, свързани с възпроизводството на горите, които да имат негативно влияние в социален аспект. Както на повечето места и на територията на ТП ДЛС“Черни Лом“ дейностите по възпроизводство на горите се ползват с висока обществена подкрепа.

При всички случаи ДЛС трябва да предприеме целенасочени мерки за разясняване на ползите от естественото възобновяване и да се даде гласност на залесителните кампании.

2.5.5. ДОСТЪП И ПОЛЗВАНЕ НА НЕДЪРВЕСНИ ГОРСКИ ПРОДУКТИ

Паша

Общините на територията на ТП ДЛС“Черни Лом“ са получили списък със забранените за паша насаждения съгласно ГСП. Тенденцията е към намаляване броя на отглежданите домашни животни, така че местното население не е силно зависимо от използването на ресурси за паша на животни и нуждите им могат да се считат за задоволени.

Събиране на недървесни горски продукти

Дейността на ТП ДЛС“Черни Лом“, свързана със страничните ползвания включва издаване на разрешителни за събиране на НДГП /гъби, горски плодове, билки/.

В населените места в териториалния обхват на ТП ДЛС“Черни Лом“ гр.Попово събирането и изкупуване на НДГП представлява интерес за местното население. Издават се позвoлителни както на физически лица, така и за стопански цели за добив на лечебни растения, билки и др. В последните години интерес представлява събирането на трюфелна гъба, за което ДЛС съдейства на желаещите физически лица.

Интерес представлява и разполагането на постоянни или временни пчелини от пчелари.

2.5.6. ЛОВ И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА

Основна дейност на ТП ДЛС“Черни Лом“ е ловностопанската и е насочена основно към подобряване на условията за развитие на дивечовите запаси в БИСД“Еленово“, БИСД“Крепча“, БИСД“Разсадника“ и Държавния ловен район на стопанството. Ловностопанските дейности са насочени основно за поддържане на дивечовите ниви, ловни просеки, ремонт и поддръжка на ловностопанските съоръжения и др.

Основните видове дивеч на територията на стопанството са: благороден елен, елен лопатар, сърна, дива свиня, див заек, чакал, лисица и др. В района на ТП ДЛС“Черни Лом“ действа едно ловно-рибарско сдружение – СЛР – гр.Попово.

На територията на ТП ДЛС“Черни Лом“ са регистрирани 1287 ловци. Всички те са пряко заинтересовани от стопанисването на горите в т.ч. прилагани лесовъдски системи, поддържане на естествена хранителна база за дивеча, поддържане на зони за спокойствие на дивеча и др. Като цяло няма оплаквания от дейността и ръководството на стопанството и местните ловци оценяват взаимодействието си с ДЛС в положителна посока.

2.5.7. ОПАЗВАНЕ НА ГОРИТЕ

Опазването на горските територии от страна на ТП ДЛС“Черни Лом“ се осъществява в 2 направления по силата на Закона за горите: предотвратяване и установяване на нарушения. Обект на тази дейност са опазването на териториите от незаконни ползвания и увреждания; спазването на правилата за сеч и другите ползвания от горите; следене за спазването на противопожарните правила и/или предприемане на действия за ограничаване и потушаване на разразили се пожари; следене за появата на болести, вредители и други повреди; опазване на защитените видове животни и растения и следене за спазването на режимите на защитените територии и защитените зони и др. Задължение на служителите на ТП ДЛС“Черни Лом“ е при установяване на данни за извършени престъпления, свързани с дейностите в горите незабавно да сигнализират органите на МВР и РДГ-Шумен и да съдействат за тяхното разкриване. Освен служители на стопанството контролът се осъществява и от РДГ-Шумен, чрез мобилни групи и проверки основно по действащи сечища.

Проблемът с контрол, относно спазване на правилата за сеч и браконьерството на територията на стопанството не е сериозен и случаите са ограничени.

Предвид динамично променящата се нормативна уредба, изниква необходимостта от обучения, свързани с познаването и прилагането на нормативната уредба, както и за развитието на специфични умения за компетентно съставяне на актове за установени административни нарушения от страна на служителите на стопанството.

2.5.8. ПРЕВЕНЦИЯ И БОРБА С ГОРСКИТЕ ПОЖАРИ

Превенцията в борбата с горските пожари е една от социално значимите дейности на ТП ДЛС“Черни Лом“, тъй като за кратко време може да бъде унищожен значителен обществен ресурс, а в някои случаи да бъде засегната сигурността и имуществото на населението. Ролята на ТП ДЛС“Черни Лом“ в тази насока се оценява позитивно от обществото, макар и често усилията на служителите на горите за потушаването на даден пожар да остават на по-заден план. Налице е План за опазване на горите от пожари, съгласуван от Районна служба Пожарна безопасност и защита на населението и РДГШШумен. Поддържат се две противопожарни депа, оборудвани съгласно нормативната уредба. Към всяко населено място има доброволни гасачески формирования. Осъществява се наблюдение на горските територии и има сформирана група за бързо реагиране.

На изключително добро ниво е взаимодействието на ТП ДЛС“Черни Лом“ с районна служба пожарна безопасност и защита на населението.

2.5.9. РАЗВИТИЕ НА СПЕЦИФИЧНИ ФОРМИ НА ТУРИЗЪМ, СВЪРЗАНИ С ГОРАТА И ДЕЙНОСТТА НА ДЛС

ТП ДЛС“Черни Лом“ не е пряко ангажирано с развиването на туристически дейности. Туристическите обекти и горските територии около тях, част от ДГТ са определени в доклада за горите с висока консервационна стойност на територията на стопанството. Основен проблем пред развитието на туризма в района представлява ниската инициативност и предприемачество на местното население, затруднен достъп и лошо състояние на пътната инфраструктура.

Необходимо е ДЛС да предприеме мерки за популяризиране на Доклада за горите с висока консервационна стойност и да потърси информация за обекти/територии за допълнително включване.

2.5.10. ПОДДЪРЖАНЕ НА РАЗНООБРАЗИЕТО НА ЕКОСИСТЕМИТЕ И ОПАЗВАНЕ НА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ В ТЯХ

На територията на ТП ДЛС“Черни Лом“ няма обявени защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии. Съгласно Националната екологична мрежа „Натура 2000“ са идентифицирани 3 защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие.

Данни за защитените зони и биологичното разнообразие в стопанството могат да бъдат открити в Доклада за горите с висока консервационна стойност на територията на ТП ДЛС“Черни Лом“.

При проведени интервюта със заинтересовани страни не бяха установени значими негативни социални ефекти в следствие дейността на ДЛС върху биологичното разнообразие.

2.5.11. ОПАЗВАНЕ НА ВОДИТЕ

Водоохранните функции на горите са добре известни сред обществото и ясно се осъзнава, че от адекватното управление/ползване на горите в голяма степен зависи количеството и качеството, както на водите за битови нужди, така и на тези за напояване.

На този етап не могат да бъдат идентифицирани негативни социални въздействия от дейността на ДЛС в тази насока.

2.5.12. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОМИНЪК

Макар и не структуроопределящ отрасъл за общините на територията на ТП ДЛС“Черни Лом“ горският сектор създава възможности за заетост и е източник на доходи за не малка част от населението. Налице са различни социални измерения на въпросите, свързани със заетостта, осигурявана директно от

ДЛС от една страна и от фирмите подизпълнители от друга, поради което тези измерения са разгледани диференцирано.

ТП ДЛС "Черни Лом" като работодател

ТП ДЛС "Черни Лом" осигурява директна заетост на 59 щатни служители и трима сезонни работници, ангажирани в лесокултурната дейност. Имиджът на стопанството като работодател е изцяло позитивен, обусловено до голяма степен от осигуряването на заплати над средните за района, редовно заплащане, изплащането на социални и здравни осигуровки върху цялата заплата, гарантирани привилегии като отпуск и болнични и др.

Задълженията и отговорностите на служителите са регламентирани в подробно разписани длъжностни характеристики, осигурени са начални и допълнителни обучения по отношение изпълнението на конкретните им задължения, свързани с правилно провеждане на дейностите, съгласно ЗГ и ГСП. Освен началния, се извършва и периодичен инструктаж по безопасност на труда.

Води се строга отчетна документация за всички случаи на трудови злополуки, с регламентирани компенсации за всеки от тях. През последните години ТП ДЛС "Черни Лом" няма регистрирани трудови злополуки. Има сключен договор със служба по трудова медицина с оглед осигуряване на необходимите условия за здраве и безопасност на труд и е налице изготвена Оценка на риска за различните позиции.

Не са докладвани и документирани случаи на дискриминация и сексуален тормоз.

Горски работници, наети от фирмите изпълнители

Основен проблем пред фирмите, ангажирани в горскостопанските дейности е липса на работна ръка. Очакванията на фирмите за разрешаване на проблема е насочен преди всичко към вземането на необходимите мерки на държавно ниво и по-малко към самото ДЛС. Причините за липса на работна ръка могат да се търсят в различни направления, но при всички случаи настоящата ситуация е резултат от комбинираното им действие: тежка като цяло работа; недобре платена; външни причини като лоши горски пътища, остаряло оборудване, лоши метеорологични условия; обезлюдяване на населените места и ограничен брой на лица в трудоспособна възраст и др.

Друг съществен момент е квалификацията на работната ръка. Настоящата система за отдаване на обектите от страна на ДЛС не дава дългосрочна сигурност за фирмите изпълнители и те не са склонни в развитието си, както и подобряване квалификацията на работниците.

Изключителен е и проблемът с осигуряване на безопасността на труда. Голяма част от фирмите не са склонни да инвестират в лични предпазни средства, а тези които предоставят такива срещат трудности да накарат работниците да ги използват.

2.5.1. ВЪЗЛАГАНЕ НА ДЕЙНОСТИ В ГОРИТЕ.ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДЪРВОДОБИВНИТЕ ФИРМИ

Възлагането на дейности в горските територии става по силата на специална Наредба, която най-общо следва принципите на свободната конкуренция.

Дърводобивните фирми, работещи в района на ТП ДЛС "Черни Лом" като цяло гледат позитивно на работата на стопанството и основна част от недоволството им е свързано с изискванията, произтичащи от националната нормативна уредба, която ДЛС следва да прилага. Като цяло мнението е, че системата на възлагане не дава сигурност в по-далечна перспектива, което обуславя работа с морално остаряла техника и нискограмотна работна ръка.

Стои и въпросът за сертифицирането на горите. Като цяло предприемачите все още не разбират ползите, а само негативите от процеса. В този смисъл ДЛС следва да предприеме по-целенасочени стъпки към разясняване на изискванията на сертификацията и дискутиране на потенциалните проблеми.

2.6. ПРИНОС НА ДЛС КЪМ МЕСТНОТО СОЦИАЛНО И ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Участието в местни инициативи и осигуряването на подкрепа за местната общност под различни форми е важен инструмент за поддържане на комуникацията и повишаване на доверието между ДЛС и местната общност. В миналото като част от корпоративната социална отговорност на стопанството са предоставяни дърва за огрев, коледни елхи, фиданки за залесяване, спонсориран са различни събития. За съжаление с годините активността на ДЛС в тази посока намалява и към момента е силно ограничена. Съществен проблем произтича от изискването на законодателството изразходването на средства от страна на стопанството да става чрез открити процедури и така, дори при желание за инициатива, възможността за финансиране на подобни инициативи е ограничена.

И все пак в позитивна светлина биха изтъкнати скорошни действия на ДЛС в тази насока, а именно: участие в инициативите „Да изчистим България“, почистване на битови отпадъци от нерегламентирани сметища в близост до населени места и др.

2.7. КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ ДЛС И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ. ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ

Комуникацията между заинтересованите страни и ТП ДЛС „Черни Лом“ е на добро ниво. В деловодството на ДЛС, както и в РДГ като контролна институция не са постъпвали оплаквания от местни хора заради отношението на служителите на стопанството.

Въпреки това част от заинтересованите страни считат че горските стопанства като цяло, в т.ч. и ТП ДЛС „Черни Лом“ не са достатъчно активни и не търсят взаимодействие и комуникация със заинтересованите освен по темите, установени от закона.

Не са констатирани съществени проблеми с достъпа до информация. ГСП като основен документ за стопанството е публичен и няма случаи от страна на ДЛС по постъпили искания по Закона за обществен достъп до информация.

2.9. МЕХАНИЗМИ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ЕФЕКТИ

За преодоляване на идентифицираните и потенциални негативни социални въздействия от дейността на ДЛС се предвижда прилагането на следните механизми:

Механизъм за провеждане на текущи консултации със засегнатите/заинтересованите страни

Провеждането на редовни консултации със засегнатите/заинтересованите страни е от ключово значение за преодоляване на негативните социални въздействия от дейността на ТП ДЛС „Черни Лом“. В таблицата по-долу са представени начините и сроковете за въвличане на идентифицираните заинтересовани страни в зависимост от конкретната дейност, за която е определено наличието или потенциалното възникване на негативни социални въздействия, следствие изпълнението ѝ.

Заинтересована страна	Дейност на ДЛС със социално въздействие	Начини и средства за въвличане на заинтересованите страни и намаляване на негативните социални въздействия	Периодичност и срокове
Служители на ДЛС	Изпълнение на планираните мероприятия	Подобряване на уменията на служителите за изпълнение на ГСП и годишни оперативни планове	Ежегодно
	Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд за персонала на ДЛС	Провеждане на начален, периодичен и текущ инструктаж	Начален инструктаж-при всеки случай на новопостъпил служител Периодичен инструктаж Текущ инструктаж-преди започване на рискови дейности
		Предоставяне на лични предпазни средства и специално работно облекло и осигуряване на използването им	Ежегоден преглед на наличните лични предпазни средства и специално работно облекло за всеки работник Ежедневен контрол за използването им

		Изготвяне/актуализация на оценка на риска за всички работни позиции	Съгласно изискванията на трудовото законодателство/Наредба №5/11.05.1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска/
--	--	---	--

Кметове на общини/населени места местно население	Предоставяни услуги	Изпращане на информация за услугите, които се предоставят на местното население/извадки от ГСП. маркиране на дървета за сеч. продажба на дървесина. издаване на разрешителни и др/	ежегодно
	Дърводобив	Предоставяне на информация за местностите и подотделите, в които е планирано ползване през годината и поставянето ѝ на публично място	Ежегодно след комплектоване на лесосечения фонд и преди започване на теренната работа
	Осигуряване на дърва за огрев	Комуникация с местните кметове за необходимите количества Предоставяне на информация за възможностите за ползване на дърва за огрев по населени места Разясняване на правилата за ползване	Ежегодно
	Паша	Съгласуване на забранените за паша места с кметовете на общини	ежегодно
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване
	Управление на ГВКС	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВСК и формулиране на мерки за опазването им	текущо
	Достъп до горските ресурси	Уведомяване в случай на въвеждане на ограничения или забрани за достъп до определена ГТ от страна на РДГ	2 седмици преди въвеждане на ограничението/забраната
	Използване на общинска инфраструктура /в т.ч. от подизпълнителите/	Писмено регламентиране на предвиденото използване	ежегодно
	Наемане на служители/работници	Уведомяване на местните бюра по труда за свободните работни места и изискванията за образование и квалификация	14 дни преди изтичане на срока за кандидатстване
	Дискутиране на възможности за принос на ДЛС към местното социално и икономическо развитие	Провеждане на срещи с кметове и местни лидери	ежегодно

Собственици на съседни имоти	Използване на съседни имоти; преминаване през съседни имоти	Писмено регламентиране на предвиденото използване	2 седмици преди осъществяване на планираната горскостопанска дейност
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване

Подизпълнители на горскостопански дейности	Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд за работниците при всички видове теренни дейности	Изискване от фирмите за: доказателства за налични лични предпазни средства и специално работно облекло, съответстващо на изискванията за защитно облекло за съответните работни позиции и на броя работници, които ще работят по съответния договор	Като част от всяка тръжна процедура
		Провеждане на начален и периодичен инструктаж.	Начален инструктаж-преди началото на всяка дейност в конкретен обект
	Възлагане на дейности	Провеждане на среща с представители на местните фирми за представяне на годишен план на ДЛС и обекти за дърводобив	ежегодно
		Своевременно разплащане, освобождаване на гаранциите	Съгласно условията на подписаните договори
		Организиране на срещи за разясняване на промени в нормативната уредба	В случай на промени в нормативната уредба
		Инициране на дискусии на ниво ДП за промяна на цените за горскостопанските дейности	ежегодно
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване

Ловнорибарско дружество и ловни дружини	Дърводобив	Съобразяване на горскостопанските дейности по време, място и начин на провеждане с лова и опазването на дивеча	Преди началото на ловния сезон общо за обектите Ежеседмично преди ловните излети за всеки конкретен обект
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване
	Управление на ГВКС	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВСК и формулиране на мерки за опазването им	текущо

Туристически дружества, предприемачи в сферата на туризма	Управление на ГВКС	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВСК и формулиране на мерки за	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВСК и формулиране на мерки за опазването им
---	--------------------	---	---

		опазването им	
	Дърводобив в близост до туристически обекти	Прилагане изискванията за стопанисване на ГВСК 6	текущо
ВИК	Дърводобив	Съгласуване на предвидени обекти за дърводобив, попадащи в СОЗ, в близост до изгочници на питейна вода и/или в близост до водопреносната мрежа	ежегодно
Екологични неправителствени организации	Управление на ГВСК	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВСК и формулиране на мерки за опазването им	текущо
	Опазване на биологичното разнообразие	Ангажиране на НПО в подобряване уменията на персонала на ДЛС за разпознаване и опазване на защитените видове	ежегодно
		Търсене на партньорства за реализация на проекти	текущо

Забележка: В таблицата не са включени взаимодействията на ДЛС с различните държавни институции, тъй като те са регламентирани в различни закони и социалното въздействие, резултат от тези взаимодействия е по-скоро индиректно. Не са включени задълженията на ДЛС, произтичащи от законодателството. Посочените срокове са максимално допустими.

Механизъм за разрешаване на спорове

Спор е всеки израз на неудовлетворение от страна на човек или организация, представен като оплакване към стопанството по отношение на дейността му и/или съблюдаването на правилата на горската сертификация, и по което се очаква отговор. ДЛС има разработена и въведена съвкупност от стъпки /процедура/ за получаване, регистриране, обработка, проучване и отговор на оплаквания и сигнали, както и за осигуряване на справедливи компенсации в случаите на щети върху собственост и/или човек по отношение на:

- Собствеността на горите и земите, правото на ползване или предоставяне на концесии;
- Нанесени щети върху собственост на горските работници, случаите на професионални заболявания и трудови злоупотреки при работа за стопанството;
- Въздействието на горскостопанските дейности върху местните общности или околната среда.

Осигуряване на публичност на ключови документи

Във връзка с горската сертификация ТП ДЛС "Черни Лом" следва да предприеме стъпки по осигуряване на публичност чрез уеб страницата си на:

- процедурите за разрешаване на спорове със засегнати и заинтересовани страни, за подаване на оплаквания и сигнали;
- ангажиментите за недопускане на корупция, в т.ч. задължението да не се предлагат или приемат каквито и да било парични ил друг тип подкупи;
- писмените документи, отразяващи дългосрочната ангажираност на стопанството към принципите и критериите на горската сертификация и свързаните политики и стандарти;
- начините, по които местните общности могат да участват в процеса по планиране на горскостопанските дейности и обекти;
- изготвената Оценка за социалното въздействие от дейността;
- изготвен Доклад за горите с висока консервационна стойност /с изключение на конфиденциална информация/;
- резюме от ГСП /в т.ч. обзорна/тематична карта на стопанството/. Предоставя се безплатно за ползване с изключение на конфиденциалната информация.

Подобряване на информираността на заинтересованите страни относно горската сертификация

По време на срещите стана ясно, че информираността на всички заинтересовани страни във връзка със сертификацията на горите е изключително ниска.

Това налага стартиране на информационна кампания в региона, чиято основна цел следва да бъде разясняване на процеса на сертификация - цели и задачи, процедури, продължителност и др., както и на конкретните изисквания на горската сертификация, имащи отношения към заинтересованата страна. Основен акцент в кампанията трябва да се постави на конкретни, лесно разбираеми и оценими ползи за местното население и всички заинтересовани страни.

3. АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА

3.1. АКТУАЛИЗИРАНЕ НА СПИСЪКА СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИ/ЗАСЕГНАТИ СТРАНИ

Списъкът на заинтересованите/засегнатите страни от дейността на ТП ДЛС "Черни Лом" се актуализира **текущо**. При идентифициране на нови заинтересовани/засегнати страни се определят сферите на социално въздействие, негативните ефекти от конкретни дейности на стопанството и се предписват мерки за неутрализиране/смекчаването им.

3.2. АКТУАЛИЗИРАНЕ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА

Оценката за социалното въздействие от дейността на ТП ДЛС "Черни Лом" се актуализира **на всеки 5 години**, както и в случаи на съществена промяна в социално-икономическата обстановка в района/страната.

ИНЖ. СИМЕОН ДАВИДКОВ *чл. 59 от ЗЗЛД*
Директор на ТП ДЛС "Черни Лом"

Изготвил: *чл. 59 от ЗЗЛД*

инж. Р. Иванова